

Anna Fesnak, *Krawczenko Ulana* [w:] Tekstowa kartoteka osobowa przemyślan, red. Anna Siciak, na stronie Przemyskiej Biblioteki Publicznej

Krawczenko Ulana (1860–1947) [pseud., właśc. Julia Maria Schneider-Niementowska], pisarka

Ur. 18 IV 1860 r. w Mikołajowie k. Stryja jako córka Juliana Schneidra, koncepcyisty w urzędzie powiatowym w Mikołajowie i Julii z domu Łopuszańskiej. Jej edukacją początkowo zajmowała się matka, a następnie od 1877 r. uczęszczała do Seminarium Nauczycielskiego we Lwowie. Po ukończeniu seminarium, w 1881 r. rozpoczęła pracę nauczycielki w miasteczku Bóbrka w województwie lwowskim, a w 1884 r. została przeniesiona do sąsiedniej miejscowości Stoki, gdzie pracowała kilka miesięcy. W 1885 r. dzięki staraniom Iwana Franki otrzymała pracę we Lwowie, jednak jeszcze w tym samym roku została zwolniona za propagowanie idei socjalistycznych. W 1887 r. pracowała jako nauczycielka w szkole w Łużku Dolnym, w powiecie drohobyckim, a od 1897 r. w szkołach prywatnych w powiecie krakowskim. Swoje pierwsze literackie próby przesyłała wówczas redaktorowi czasopisma „Зоря” (Zoria), Omelianowi Partyckiemu, który przekazywał je Iwanowi France. W 1881 r. na łamach tegoż czasopisma zadebiutowała opowiadaniem *Калитка* (*Sakiewka*). Do 1900 r. pracowała jako nauczycielka w różnych miejscowościach Galicji. W 1917 r. przeniosła się do Przemyśla. Pracowała tam w szkole im. M. Szaszkiewicza. Jej spuściznę literacką stanowią głównie zbiory poezji. Pierwszym zbiorem wierszy *Prima vera* (1885) zainicjowała działalność literacką kobiet w literaturze ukraińskiej na terenach ówczesnej Galicji.

W 1891 r. przy wsparciu Iwana Franki ukazuje drugi tomik *На новий шлях (Nowym Szlakiem)*. Kolejne zbiory to: *В дорозу (W drodze)*, *Проліски (Przebiśniegi, 1921)*, *В дому (W domu) Лебедина пісня (Łabędzi śpiew, 1924)*. W 1923 r. w Przemyślu wydała opowiadanie *Голос серця (Głos serca)*. Wiersze napisane między 1884 r. a I wojną światową drukowała w czasopiśmie galicyskich. Zostały one wydane w Kołomyi w 1929 r. w zbiorze *В житті є щось (W życiu jest coś)*. W tym roku ukazał się także zbiór *На визвольнім шляху (Na wyzwolenicznym szlaku)*, a w 1931 r. *Для неї все (Dla niej wszystko)*. W 1932 r. wyszedł tom poezji *Шелесту нам барвіночку (Szeleszcz nam, barwincezki)*, w 1935 r. *Харитас (Caritas)*. Oprócz poezji pisała także utwory prozatorskie: *Мої цвіти (Moje kwiaty) (1933)*, zbiór *Замість автобіографії (Zamiast autobiografii, 1934)*, do którego weszły m.in. opowiadanie *Калитка (Sakiewka)*, *Афоризми (Aforyzmy)*, *Розгублені листочки (Pogubione listeczki)* oraz *Спогади учительки (Wspomnienia nauczycielki, 1935)*. Ostatnie zbiory poezji i prozy zostały przygotowane do druku w Przemyślu, gdzie pisarka spędziła ostatnie lata swojego życia. Tam pozostała także nie wydana powieść autobiograficzna *Семінарія (Seminarium)*, wspomnienia z dzieciństwa i młodości *Хризантему (Chryzantemy)* oraz *Маргаритку і туберозу (Stokrotki i tuberozy)*.

22 XI 1886 wyszła za mąż za Jana Ambrożego Niementowskiego – kierownika szkoły wiejskiej w Łużku Dolnym. Mieli trójkę dzieci: syna Jerzego (poeta i malarz) i córki: Teodorę i Julię.

Zmarła 5 III 1947 r. w Przemyślu; została pochowana na cmentarzu głównym.

Bibliografia: USC w Przemyślu, Księgi zmarłych (1947); *Spis nauczycieli powszechnych i państwowych seminariów nauczycielskich oraz spis szkół w okręgu lwowskim...*, Lwów 1924, s. 49; *Handbuch des Statthalterei-Gebietes in Galizien für das Jahr 1866*, Lemberg 1866, s. 49; *Szematyzm Królestwa Galicyi i Lodomerii z Wielkim Księstwem Krakowskiem na rok 1886*, Lwów 1886, s. 380, tamże 1897, Lwów 1897, s. 447.

Pacykowski J., *Ulana Krawczenko w 22 rocznicę śmierci*, „Profile” 1969, nr 3, s. 22-24; Стех Я., *Пропам’ятна книга українських діячів Перемищини*, Przemyśl-Lwów 2006, s. 220-221; Zając I., *Aleje pamięci. Przemyskie cmentarze*, Przemyśl 2004, s. 38.